

Nogle seværdigheder

1 Heste

Blandt de større pattedyr huser Amager Fælled en hel del ræve, et fåtal rådyr samt i det nordlige hjørne folde med heste. Der har græsset heste på fælleden i hundreder af år. I starten var det militærets, men i dag kommer hestene dels fra en rideskole, en ungdomsinstitution og fra politiets stalde.

2 Kloner

Mange dele af Amager Fælled er som andre unge vegetationsområder stærkt præget af såkaldte kloner. De opstår, når en plante vokser sig stadig større ved sideskud, og de kan i løbet af nogle år dække adskillige kvadratmeter. Det gælder f.eks. gyldenris, rejnfan og græsset bjerg-rørhvene samt et enkelt sted japansk pileurt, der lokalt kan kvæle alt anden vegetation. Disse har alle oprindeligt været haveplanter i Danmark.

3 Strandeng

Planten pile-alant lyser i sensommeren op med sine gule kurve mange steder på Amager Fælled. Den hører oprindeligt hjemme på de strandenge, der dækkede Kalvebod Strand. På et enkelt område er den gamle strandeng bevaret, og her findes stadig den sjældne skærmpilant brændeskærm, som udover på Amager Fælled i Danmark kun findes på Sydamerica og Saltholm.

4 Skove

Skovområderne er små, men tætte. Bag HF Bryggen ligger en blandingsskov med ældre træer. I nord ved Ballonparken ligger en askeskov, opstået efter man i 1956 opgav en pistol- og geværskydebane på stedet.

Nogle asketræer bærer kun hanblomster, andre kun hunblomster mens enkelte især gamle aske har begge. Om efteråret ses dens aflange først grønne dernæst brune frugter, der er bygget til at kunne svæve med vinden.

5 Fodbold

Langs Lossepladsvej ruller der fodbolde. Øst for vejen anlægges i 2002-03 to fodboldfælder, som alle kan benytte.

Vest for anlægges samtidig »Hekla Park« for boldklubben Hekla. Hekla har hørt hjemme på Islands Brygge i over 75 år. En nyåbnet ungdomsafdeling er siden 1997 vokset frem til i 2002 at rumme 290 både drenge og som noget nyt også piger i alderen 5 til 16 år.

6 Modelfly

Der har siden 1964 kunnet flyve modelfly på Amager Fælled. Anlægget består i dag af en rundbane til linestyringsmodeller og et græsareal til flyvning med radiostyrede modeller.

Tre klubber med i dag ca. 80 medlemmer har gennem årene både stået for en let genkendelig brummen i hverdagen, men også specielt på linestyringsbanen gennemført konkurrencer på højt internationalt niveau.

Gæster på pladsen skal være opmærksom på startende og landende fly.

7 Høje

I 2001 blev anlæggelsen af tre ovale høje færdig. Den største hæver sig 9 meter over det omgivende terræn. Højene giver et landskabsmæssigt løft til den flade slette. Derudover er højene en miljømæssig gevinst. Gevinsten ligger i, at der især er anvendt ikke-forurenet jord fra byggeriopgravninger på Islands Brygge. Herved er sparet ca. 70.000 liter dieselolie til transport af jorden til nærmeste depot. Højene vil med tiden af sig selv blive tilvoksende med græsser og urter.

8 Søer og fisk

Søen ved højene blev anlagt i 2001. Bunden er gravet ned til affaldslaget og foret med ler. Dernæst er det omgivne nærareal hævet let, så søen på de vådeste tider af året når en dybde på 2½ meter. Der er endnu ikke nået at komme så meget dyreliv til søen. Derimod er det sydlige regnvandsbassin et yndet fiskevand. Her fanges mest skaller, brasen og aborre, men også skrubber og en sjælden gang flere er kommet på besøg fra havnen.

9 Bålplads

Både bålpladsen og grillen samme sted kan frit benyttes, når bare man selv husker det brandbare. Bålpladsen har dannet ramme for mange sociale arrangementer lige fra skoleudflugter og offentlige naturvejlederture til børnefødselsdage og små vennetræf. Naturvejledernes temaer har spændt fra plantefarvning af uldgarn over stjerneture til fremstilling af vinterens fuglefoder.

Fakta om Amager Fælled

Amager Fælled udgør i dag 223 ha. Søer samt enge og moser på Amager Fælled er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3 og 16. Skovarealerne har Fredsskogsstatus. I 1990 blev den sydvestlige del fredet sammen med det syd for liggende Kalvebod Fælled. Arealet, som var landzonedelen, afgrænses i grove træk mod nordøst af den gamle kystlinie (se kortet). Nutidens Ørestad indgik dengang i Amager Fælled.

I 1992 udstedte Fredningsnævnet en fredningskendelse for byzonearealet (i grove træk arealet nordøst for den gamle kystlinie – se kortet). Umiddelbart inden vedtog Folketinget dog »Loven om Ørestad«, hvorfor Ørestadsområdet blev udtaget af fredningen.

Efter en anke og en behandling i Naturklagenævnet blev byzonedelen af det nuværende Amager Fælled fredet i 1994.

I 1998 udgives »Amager Fælled landskabs- og plejeplan 1998-2003«.

I perioden efter 1998 er der udført mange nye tiltag på fælleden, herunder skabelse af en ny sø og tre nye høje samt en udbygning af stisystemet. I 2003 indvies et nyt skiltesystem.

Generelle træk på Amager Fælled

Insekter og deres planter

Amager Fælled er en spændende lokalitet for mange insekter f.eks. et stort antal forskellige sommerfugle. Insekter vil ofte være afhængige af én speciel værtsplante. Dette forhold ses f.eks. mellem græsset tagrør og fritfluen, der lægger æg i toppen af græsset, som så udvikler en »cigargalle«, når larven gnaver i vækstpunktet. Den voksne flue kan flyve ud næste forår. Et andet eksempel er den grålige natsværmer pileborer, hvis larve kaldes røddorm. Den lever 2-3 år nederst i stammen særligt i pil. En syrlig lugt kan mærkes flere meter fra det angrebne træ, hvor larven efterhånden gnaver labyrinthiske gange.

Pile

Om foråret byder piletræerne med sine han- og hunrakler – »gæslingerne« – insekterne velkomne. Amager Fælleds pile ser meget forskellige ud. Ikke alene er der både hantræer og huntræer. Der findes på området over 10 forskellige pilearter og -krydsninger, og som oftest er det bladernes form og behåring, der er forskellige.

Frugt

Hvis man passer på ikke at beskadige træerne, kan man på Amager Fælled både høste æbler, hyldbær og mirabeller. Nogle æbler er selvfølgelig hvinnende sure, og med hylden skal man huske, at grønne bær (og blade) er giftige og kan give en slem mavepine. De mange røde og gule mirabeller sidder ofte højt. Ræven spiser dem gerne, og i de 1½ måned med nedfaldsfrugter kan man finde masser af mirabelsten i rævelortene.

Torn

Der er mange torne på Amager Fælled. Tjørnen, findes overalt, og frembyder mange redepladser og mad til småfuglene. I mange af brynene kan man let sidde fast i tornene på rose og brombær, når jagten i efteråret går ind på hyben og bær. Slåens frugter høstes – i stærk konkurrence med fuglene – sent, da bærrerne giver den bedste smag på snapsen, når de har fået lidt nattefrost først.

Sangere

De tætte krat og småskove rummer mange synkende fugle så som nattegal, gærdesanger, munk, gærdesmutte og rødhals. Men i de spredte buske i det ellers åbne land hersker tornsangeren. Hannen bygger et antal redder, hvor hunnen så vælger én at bygge videre på. Selve parringsspillet ser voldsomt ud, hvor hannen synes at angribe hunnen.

Kommer man ud i det helt åbne stettelandskab, er det lærken og en sjælden gang græshoppesangeren, man kan lytte til.

Skader

Skaden kaldes af nogen for de værste gloser, mens andre betegner den smukke fugl for »nordens paradysfugl«. Med urette bliver skaden beskyldt for at forårsage en væsentlig nedgang i antallet af småfugle. Sandheden er, at den langt overvejende er vegetar, og ikke udgør en væsentlig forskel med de due- og solsorteæg, det lykkes den at snuppe. Med sin længde på en lille halv meter og sine klare hvide og metal-sortede farver er den en god skraldemand for fælleden.

Amager Fælleds historie

Oprikelig tjente Amagers jorde langs vestkysten mod Kalveboderne til græsning af kreaturer fra de lokale gårde. Arealet, der blev kaldt Sundby Overdrev, var så saltpåvirket af tilbagevendende oversvømmelser, at opdyrking ikke var rentabelt. Se datidens kystlinie på kortet. Behovet for græsning forsvandt endelig i 1920'erne

I 1680 omtales for første gang artilleriets skydeplads på Amager og frem til 1900-tallet var det her, nye typer våben samt krudt og kugler blev afprøvet, og her, man øvede sig i kanonbrug. Man skød fra Faste Batteri ved nutidens Njalsgade, og efterhånden som man teknisk var i stand til at skyde længere, udvides øvelsesområdet mod syd, til det i 1800-tallet nåede helt til Kongelunden.

I årene 1765-70 blev Faste Batteri anlagt, og samtidig med at navnet Eksercerpladsen vandt indpas for den nordlige del af arealet, kom også artilleriets heste til kasernen. Staldene blev benyttet til et stykke op i 1900-tallet. Under 2. verdenskrig benyttede tyske tropper arealet til skydeøvelser, og meget af den ammunition, der siden hen er rensset op, stammer fra denne periode.

Bebyggelsen Ballonparken ved Artillerivej anvendes i dag til civil beboelse og en ballonhangar er nu en indendørs ridehal. Bemandede balloner anvendtes førhen til overvågning af kanon-skyderiet. Som det sidste benyttede militæret hånd- og geværskydebaner lige øst for Ballonparken frem til 1956 og i 1964 opgav militæret Amager Fælled.

Fra 1956 påbegyndtes en opfyldning af vandområdet imellem Sjællandsbroen og den gamle kyst. Opfyldt var hovedsageligt dagrenovation, men da man i midten af 1960'erne ønskede en hurtigere opfyldning, benyttedes en større andel bygningsaffald. I denne periode fandt bl.a. materialer fra udgravning til først den nye Nationalbank og siden hen Hvidovre Hospital vej til Amager Fælled. Lossepladsen blev plomberet i 1972, og der blev anlagt et fåtal grusstier med en smal beplantning af buske og småtræer langs med.

De grønne arealer på Amager Fælled har gennem tiderne altid været anvendt som både udflugtsmål samt som legeområde for ungdom. Da man i 1939 påbegyndte inddæmningen af Vestamager oprettedes »Samejet«, hvor Københavns Kommune kom til at eje 55% og Staten 45% bl.a. af Amager Fælled. I 1964 indskydes det nye lossepladsareal i puljen. Samejets formål var at sikre udviklingsmuligheder i København, og da de resterende arealer efterhånden var bestemt til rekreativ anvendelse, besluttedes det i 1999 at afvikle Samejet og Amager Fælled overgik til Københavns Kommune.

Allerede i 1989 vedtog det daværende Hovedstadsråd en regionsplan, hvoraf hoveddelen af Amager Fælled skulle udlægges til parkformål med almene fritidsformål. Amager Fælled fredes i 1990 og 1994 og fik her sin nuværende størrelse. Efter landskabs- og plejeplanen fra 1998 er anlagt en ny sø samt tre høje, og stisystemet er blevet stærkt forbedret. I 2003 indvies et nyt skiltesystem, så publikum lettere kan finde rundt, når naturen og parken skal nydes.

Praktiske oplysninger

Adgangsforhold

Mange veje og stier fører til Amager Fælled.

Transport

Amager Fælled ligger tæt på Metro-nettets stationer Islands Brygge, Universitetet og Sundby. Oplysninger om offentlig bustrafik til parken fås i HUR Kundecenter på tlf. 3913 1415.

Åbningstider

Parken er åben hele døgnet.

Færdsel i parken

- Hund skal holdes i snor
- Sejlsad på søerne er ikke tilladt.
- Åben ild er kun tilladt på bål- og grillpladsen.
- Cykling tilladt på stier, men visse stier er bedre egnede end andre (se kortet).

Faciliteter

Parkens bål- og grillplads kan frit benyttes. Arealer i parken udlånes til arrangementer. Henvendelse om lån skal ske til Vej & Park, tlf. 3366 3500.

